

**Memorandum
Federale verkiezingen
13 juni 2010**

**Beleidsvoorstellen voor politici
en federale overheid**

MEMORANDUM AAN DE NIEUWE FEDERALE REGERING

Vooraf

In de aanloop naar de federale verkiezingen wil het samenwerkingsplatform armoedebestrijding Decenniumdoelen 2017 alle politici oproepen om de komende legislatuur armoedebestrijding op de agenda te zetten.

De auteurs van de decenniumdoelen rekenen op een sterk engagement om armoede terug te dringen dat past in een lange termijnplanning met oog voor continuïteit. De decenniumdoelen zijn een tienjarenplan omdat enkel een langdurige aanpak van het armoedeprobleem zin heeft. We vragen dat de volgende regering absolute voorrang geeft aan een beleid waarbij (het risico op) armoede en bestaansonzekerheid doorgedreven aandacht krijgen. Wij vragen dat deze beleidskeuze, ondanks en net omwille van de economische crisis, uitdrukkelijk opgenomen wordt in het regeerakkoord.

Het memorandum aan de federale regering formuleert voorstellen met betrekking tot vijf domeinen: de gezondheidszorg, inkomen en werk, wonen en energie en het samenleven. Elk domein wordt uitgewerkt in een aantal duidelijke, prioritaire beleidslijnen.

Dit memorandum werd o.a. opgemaakt en onderbouwd aan de hand van het recente rapport "Armoedebareometer 2010, Decenniumdoelen 2017" van de Universiteit Antwerpen, Onderzoeksgroep OASeS. Dit rapport werd opgemaakt door Geert Campaert, Prof. Dr. Danielle Dierckx en Prof. Dr. Jan Vranken.

* * *

Vooraleer de beleidssporen te concretiseren, brengen we de zes decenniumdoelen kort in herinnering:

- de halvering van de gezondheidsongelijkheid.
- de halvering van het aantal gezinnen waar niemand werk heeft.
- voor elk gezin, ongeacht de samenstelling, minstens een inkomen dat de Europese armoederisicodrempel bereikt.
- een toename van het aantal goede en betaalbare woningen met 150.000 eenheden, waarvan minstens de helft sociale woningen zijn.
- een daling tot 3% van laaggeletterdheid en laaggecijferheid bij jongeren, in alle onderwijsvormen en voor alle jongerengroepen;
- mensen in armoede moeten de kans krijgen hun netwerken te verbreden, zodat ze strijdbaarder worden in de strijd tegen discriminatie.

Initiatiefnemers van de decenniumdoelen zijn ABVV, ACLVB, ACV, ACW, Minderhedenforum, Samenlevingsopbouw Vlaanderen, Socialistische Mutualiteiten en socio-culturele verenigingen, Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, Verbruikerssateljee, Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, Vlaams Minderhedencentrum en Welzijnzorg. Met de actieve en financiële steun van Cera.

Voor meer achtergrond bij de Decenniumdoelen 2017, zie www.decenniumdoelen.be

0. De Armoedetoets

De overheid moet haar eigen beleid ter discussie durven stellen. Daarvoor pleit Decenniumdoelen 2017, naast de hierna volgende voorstellen, voor een armoedetoets.

Deze toets moet de overheid in staat stellen na te gaan of en welk effect een beleidsmaatregel heeft voor de mensen die in armoede leven. Bovendien wordt hier dan ook van de overheid verwacht een antwoord te geven op welke manier ze rekening heeft gehouden met de resultaten van de armoedetoets.

1. Gezondheid: Toegankelijkheid en kwaliteit van gezondheidszorg optimaliseren voor lagere inkomensgroepen en mensen in armoede.

Algemeen pleiten we voor een sterke, breed dekkende, solidaire en verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging. Dit is essentieel om een betaalbare gezondheidszorg van hoogstaande kwaliteit voor iedereen te verzekeren. Wij zetten ons af tegen de commercialisering van de gezondheidszorg omdat dit geen garanties biedt op een gelijkwaardige, betaalbare en kwaliteitsvolle zorg voor iedereen en evenmin borg staat voor een meer doelmatig gebruik van de zorg.

Voor een betaalbare en hoogstaande gezondheidszorg is er nood aan volgende prioritaire maatregelen op het vlak van de verplichte ziekteverzekering en gezondheidszorg.

1.1 Sterke verplichte wettelijke ziekteverzekering

We pleiten voor het behoud van een sterke, breed dekkende, solidaire en verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging. Dit is een essentiële voorwaarde om de gezondheidszorg betaalbaar, toegankelijk en van hoogstaande kwaliteit te blijven verzekeren voor iedereen. De verplichte ziekteverzekering moet kunnen rekenen op een realistische en solidaire financiering, die voldoende is voor het dekken van de toenemende noden en zorgbehoeften.

1.2 Derdebetalersregeling invoeren in de eerstelijnszorg

Voor wie moet leven van een laag inkomen kunnen medische zorgen vergoed worden via de derdebetalersregeling: de patiënt betaalt enkel het remgeld terwijl het deel ten laste van de verplichte ziekteverzekering rechtstreeks wordt vereffend met het ziekenfonds. Probleem bij de huidige regeling is dat de toepassing ervan wordt overgelaten aan de vrije keuze van de arts. Om te vermijden dat patiënten medische kosten uit eigen zak moeten voorschieten of uit- en afstellen, is het noodzakelijk dat niet alleen het forfaitair betalingssysteem in de zorg ruimer wordt toegepast maar ook dat op termijn de derdebetalersregeling in de eerstelijnszorg voor iedereen zonder meer wordt toegepast. Nu geldt deze eis prioritair voor alle lagere inkomensgroepen en chronisch zieken, voor kinderen en jongeren.

1.3 Rem op supplementen en remgelden

De verplichte ziekteverzekering kan maar betaalbare zorg garanderen wanneer ook de zorgverstrekkers zich volop engageren in het respecteren van de afgesproken tarieven. Nog steeds hebben zorgverstrekkers te veel vrijheid om bovenop de afgesproken tarieven, allerlei supplementen aan te rekenen. Deze bijkomende kosten die niet gedekt worden door de verplichte ziekteverzekering hypothekeren het recht op betaalbare zorg. Bijkomende maatregelen zijn absoluut vereist om de supplementen die ook meer en meer buiten de ziekenhuizen worden gevraagd, aan banden te leggen.

1.4 Automatische toekenning van rechten

De verhoogde tegemoetkomingen, zoals voor patiënten met het Omnio-statuuut, zijn van groot belang voor het betaalbaar houden van de zorg voor de patiënt. Toch blijft de grootste groep van de rechthebbenden in de kou staan. Ze kennen het systeem niet of ze zijn afgeschrikt door de administratieve procedure.

Het bestaan van de Kruispuntbank, de SIS-kaart en de elektronische identiteitskaart bieden de mogelijkheid om een automatische toekenning mogelijk te maken. De problemen die zich nog stellen met het verzamelen van de meest recente gegevens over bijvoorbeeld het inkomen, of de problemen met de bescherming van de levenssfeer, moeten op korte termijn opgelost worden. Een fiscale toets moet hiervoor worden ontwikkeld.

De wetgever heeft terecht beslist dat mensen met een bepaald statuut of met een laag inkomen, goedkoper een beroep moeten kunnen doen op onze gezondheidszorg. Decenniumdoelen 2017 vraagt dat het hebben van een recht wordt omgezet in een automatische toekenning tot dat recht.

1.5 Sociaal zorgbeleid

De ongelijkheid in de gezondheid tussen arm en rijk en de ongelijke toegang tot de gezondheidszorg, worden niet enkel veroorzaakt door financiële drempels. Zonder de juiste informatie en ondersteuning zullen goed bedoelde maatregelen vaak voorbij gaan aan mensen in armoede.

Decenniumdoelen 2017 eist daarom aangepaste informatiecampaagnes en ondersteuning om voor mensen in armoede de toegankelijkheid van de zorg te verbeteren. Patiëntenorganisaties, ziekenfondsen en armoedeverenigingen hebben hierbij een belangrijke rol te spelen.

Bij nieuwe maatregelen moet men vooraf onderzoeken hoe men mensen in armoede zal bereiken en welke drempels weg gewerkt moeten worden. Bij alle maatregelen moet men het gebruik door mensen in armoede meten en aanpassen indien er sprake is van een ondergebruik door deze groep.

1.6 Eerstelijnszorg vooral uitbouwen in kansarme buurten

Een betaalbare maar ook beschikbare eerstelijnszorg is de basis voor een hoogstaande gezondheidszorg. Zeker in omgevingen en wijken met sociale achterstelling, in stedelijk maar ook in landelijk gebied, moet een eerstelijnszorg gegarandeerd worden. Dit vereist een reeks van specifieke initiatieven zoals het aanmoedigen van forfaitair werkende gezondheidscentra, het curatieve zorgaanbod integreren met preventieve zorg en gezondheidsopvoeding en een goede samenwerking met maatschappelijke diensten en welzijnsorganisaties.

De federale overheid moet hiervoor samenwerken met de gemeenschappen.

2. Arbeid: Meer volwaardige banen

Inkomen uit betaalde arbeid is een belangrijke bescherming tegen armoede en financiële problemen. Door betaalde arbeid bouwen mensen sociale contacten en sociale zekerheidsrechten op.

Wij lijsten een aantal maatregelen op die kunnen bijdragen aan kwaliteitsvolle arbeid en een volwaardig inkomen voor iedereen.

2.1 Volwaardig werk

- Decenniumdoelen 2017 vraagt dat de federale overheid in overleg met de gewesten in bijkomende duurzame banen investeert. Maar deze jobcreatie kan pas een mogelijke hefboom uit de armoede bieden als het gaat om duurzame, kwalitatieve tewerkstelling met een degelijke verloning. Een te hoge druk gericht op het verhogen van de werkzaamheidsgraad, kan mensen in armoede duwen in de richting van deeltijdse, kortstondige banen van slechte kwaliteit die enkel de situatie verslechteren. Dit moet vermeden worden. Daarom pleiten we voor de creatie van kwalitatieve duurzame jobs ook op maat van mensen in armoede en laaggeschoolden.
- De sociale economie, waar we 5000 extra banen vragen, is een volwaardig alternatief van betaalde tewerkstelling. Een doorstroom, waar wenselijk en haalbaar, naar de reguliere sector is zeker na te streven. Maar enkel een goede omkadering van die banen biedt de beste kansen op succesvolle tewerkstelling.

- We pleiten voor een minder eenzijdige economische visie op activering. Door een te sterk en eenzijdig beleid van activering worden mensen vaak gesanctioneerd. Zo kan een potentieel sterk armoedebestrijdend instrument (activering en werk) net een factor worden die mensen in armoede duwt. We pleiten voor een aanpassing van het activeringsbeleid voor kansengroepen. Een voorbeeld hiervan zijn de werk-welzijnstrajecten en de activeringsaanpak voor MMPP.
- Voor gedetineerden vraagt Decenniumdoelen 2017 bijzondere aandacht. In elke gevangenis moet voldoende gevangenisarbeid voorhanden zijn, opdat alle gedetineerden in eigen- en gezinsonderhoud kunnen voorzien en mogelijkheden hebben om ook schulden aan het slachtoffer betekenisvol in te lossen. Zowel het statuut als de kwaliteit van de gevangenisarbeid is toe aan opwaardering; het moet meer gericht zijn op competentieontwikkeling en validering van verworven competenties. Kwaliteitsvolle gevangenisarbeid draagt beter bij tot reïntegratie, door een verbetering van de positie van gedetineerden op de arbeidsmarkt. Bijkomend ijveren wij voor een politieke reflectie over inhoud, gebruik en doel van het uittreksel uit het strafregister. Het vroegere “bewijs van goed zedelijk gedrag” en het huidige ‘uittreksel uit het strafregister’ leveren al geruime tijd problemen op. De wettelijke regeling is gebrekkig en in de praktijk bemoeilijkt dit document vaak de tewerkstelling en dus ook de re-integratie in de samenleving waardoor het risico op verval verhoogt.

2.3 Arbeid zonder discriminatie

- De federale overheid doet inspanningen op het vlak van diversiteit. Toch blijkt er in de praktijk nog veel werk aan de winkel te zijn. Daarom is het belangrijk dat de federale overheid streefcijfers formuleert m.b.t. de instroom, doorstroom, opleiding en retentie van mensen in armoede. Zo kan het beleid opgevolgd, geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd worden.
- Het is aangewezen dat de overheid het statuut van opgeleide ervaringsdeskundigen in armoede opwaardeert.
- De eerder verworven competenties moet gehonoreerd worden als basis voor aanwerving bij de overheid.

3. Inkomen: Verhoging van de minimuminkomens

De financiële druk op de gezinnen neemt toe. Meer en meer mensen moeten met een uitkering toekomen omdat ze door de crisis hun werk verliezen. De mensen in armoede, die het al moeilijk hadden, krijgen het nu nog moeilijker.

De huidige Belgische minimumuitkeringen stellen mensen niet in staat om aan de samenleving deel te nemen. Daarom vraagt Decenniumdoelen 2017 de verhoging van de minimumuitkeringen tot minstens aan de Europese armoedegrens. Dit is geen extreme eis. Het Rekenhof rekende uit dat het optrekken van alle minimumuitkeringen tot aan de armoedegrens 1,25 miljard euro kost. Om de werkloosheidsval te vermijden moeten, in dialoog met de sociale partners, ook de laagste lonen worden opgetrokken: een fatsoenlijk loon voor een kwaliteitsvolle en duurzame job.

3.1 Structurele verhoging van de inkomens uit sociale zekerheid - in het bijzonder de werkloosheid, invaliditeit en ziekte en pensioenen, arbeidsongevallen en beroepsziekten

- Door een koppeling van de stijging van uitkeringen aan de stijging van de lonen.
- Door het wegwerken van de opgelopen achterstand na een stapsgewijze verhoging van de laagste uitkeringen tot 66% van het mediaaninkomen.
- Door een bijkomende tegemoetkoming voor mensen met een chronische ziekte of voor mensen met extra kosten omwille van ziekte of een handicap.

3.2 Structurele verhoging van de inkomens uit bijstandsregelingen

- Door de bodemuitkeringen - leefloon, gewaarborgd inkomen voor bejaarden of inkomensgarantie voor ouderen, recht op maatschappelijke hulp, gewaarborgde gezinsbijslag, tegemoetkoming voor personen met een handicap, vergoeding onderhoud personen onder elektronisch toezicht zonder middelen ven bestaan – te laten stijgen, zodat minstens de Europese armoededrempel wordt bereikt.
- Door de aanvullende hulp van het OCMW te structureren en te reglementeren zodat deze hulp een recht wordt i.p.v. een gunst.
- Het recht op maatschappelijke dienstverlening houdt niet op aan de gevangensmuren. De brede waaier aan OCMW-dienstverlening moet dan ook, bv.via antenneposten, in het bereik worden gebracht van gedetineerden en dit al van bij aanvang van detentie.
- De sociale bescherming en zekerheid van gedetineerden moet uitgewerkt worden tot een samenhangend, coherent en transparant geheel, in opvolging van de bevindingen van het onderzoek van de Koning Boudewijnstichting.

3.3 Onderhoudsbijdragen voor kinderen koppelen aan leeftijdsschalen

De preciaire positie van alleenstaande ouders is algemeen gekend. Recent werd een wet goedgekeurd om het onderhoudsgeld voor kinderen te koppelen aan de index. Hiermee tracht de wetgever te vermijden dat alleenstaande ouders telkens opnieuw moeten onderhandelen over de hoogte van het onderhoudsgeld. In de praktijk voldoet deze regeling niet en worden onderhoudsbijdragen best gekoppeld aan leeftijdscategorieën van de kinderen.

3.4. Meer preventie en bescherming in zake schuldenlast

Er dienen nog verdere stappen te worden gezet om de consument, in het bijzonder de consument die in armoede leeft en/of onder de schulden gebukt gaat, beter te informeren en te beschermen. De federale overheid moet zowel oog hebben voor de preventie als voor de bestrijding van schuldenoverlast. Er kan o.m. gewezen worden op volgende prioriteiten:

- Agressieve en misleidende verkoopspraktijken moeten aan banden gelegd worden.
- Er is nood aan meer controles op de toepassing van de regelgeving die consumenten beschermt (o.a. Wet Consumentenkrediet, Wet Marktpraktijken, Telecomwet,...).
- Inbreuken moeten vaker en strenger bestraft worden.
- Er is nood aan een nieuwe en overzichtelijke schuldencentrale.
- De federale regering moet erop toezien dat de maximale harmonisatie op het Europese niveau niet tot gevolg heeft dat de Belgische maatregelen ter bescherming van de consument afgebouwd moeten worden.
- Om de spiraal van schuldenoverlast te doorbreken, moet de wet gewijzigd worden opdat alle betalingen vanwege de schuldenaar eerst op de hoofdsommen toegerekend worden en pas nadien op de kosten en de interesten.
- De positie van de schuldenaar en diens gezin tijdens de procedure van collectieve schuldenregeling moet verbeterd worden:

- De wet moet de informatieplicht tegenover de schuldenaars expliciet formuleren. Zo moet de schuldenaar minstens automatisch een kopie krijgen van het verslag van de schuldbemiddelaar en moet hij ook periodiek (bv. trimestrieel) op de hoogte worden gesteld van de inkomsten en uitgaven die worden verricht. Minimum eenmaal per jaar moet de schuldbemiddelaar de stand van zaken mondeling en begrijpelijk toelichten aan de schuldenaar.
- Er moeten garanties komen dat de schuldenaar en zijn gezin tijdens de procedure een menswaardig leven kunnen leiden. Het leefgeld moet ten minste beantwoorden aan wat het gezin daartoe minimaal nodig heeft.
- Alle schuldbemiddelaars moeten voldoen aan gelijkaardige erkenningsvereisten.
- Er is nood aan een consumentenakkoord in de sector van de telecommunicatie, dat enerzijds gedragsregels bevat voor verkopers en anderzijds maatregelen ter voorlichting en bescherming van de consument (o.a. maximumplafonds voor verbrekingsvergoedingen).
- Het beslagrecht moet worden gehumaniseerd:
 - Tegeldemakingen waarvan de kosten niet worden gedekt door de opbrengst van de verkoop moeten aan banden worden gelegd.
 - Een actualisering van de lijst van goederen die niet in beslag kunnen worden genomen dringt zich op.
 - Er moet een grotere transparantie voor de rechtszoekende komen inzake de toegepaste tarieven door de gerechtsdeurwaarder.
 - Er moet een onafhankelijke klachteninstantie komen die klachten over wanpraktijken van gerechtsdeurwaarders kan behandelen en sanctioneren.
- De toegang tot het gerecht en de rechten van verdediging van elke consument moeten steeds gegarandeerd blijven. Decenniumdoelen 2017 verzet zich uitdrukkelijk tegen de invoering van de eenzijdige invorderingsprocedure zoals het betalingsbevel tussen handelaars en consumenten. De federale overheid moet bemiddeling veel meer stimuleren opdat een juridische procedure kan vermeden worden.

3.5 Samenwonen en inkomen

Decenniumdoelen 2017 vraagt dat alleenstaanden met een vervangingsinkomen samen een woning kunnen huren zonder hun statuut van alleenstaande te verliezen m.a.w. zonder dat zij terugvallen van het statuut alleenstaande naar het statuut samenwonende. In de steeds duurder wordende huurmarkt maakt dit voorstel een wereld van verschil. Alleenstaanden kunnen op zichzelf nog nauwelijks een woning huren en als samenwonenden worden zij in feite gesanctioneerd. Onderzoek dient duidelijk te maken hoeveel huurwoningen hierdoor mogelijk kunnen vrijkomen.

4. Ingrijpen op de markt van huurwoningen en energievoorzieningen

Een woonbeleid kan alleen coherent en consistent zijn als de bevoegdheden op één bestuursniveau gecentraliseerd worden. Daarom pleit Decenniumdoelen 2017 voor de regionalisering van de huurwetgeving en de hypothecaire aftrek bij eigendomsverwerving die voor het woonbeleid relevant zijn.

Net als het recht op energie, wordt de toegang op een betaalbare en kwalitatieve woning niet gewaarborgd via het marktmechanisme. Het beleid van de overheid moet er op gericht zijn deze rechten afdwingbaar te maken voor de lagere inkomensgroepen. Deze uitgangspunten vertalen we in volgende concrete eisen.

4.1. Regulering van de huurprijs

- We vragen dat op de private huurmarkt de huurprijs gekoppeld wordt aan de kwaliteit van de woning door het vastleggen van referentiehuurprijzen per type woning in functie van de geboden kwaliteit en de woonomgeving.
- We vragen fiscale stimuli voor eigenaars die hun huurprijzen niet hoger leggen dan deze referentieprijs. Hierbij moet wel de reële huurprijs fiscaal in rekening worden gebracht.
- We vragen een extra fiscaal voordeel voor de eigenaars die hun woning vrijwillig in beheer geven van een sociaal verhuurkantoor. De onbemiddelde eigenaar kan aan de beheerder vragen de woning te renoveren om te voldoen aan de nodige kwaliteitsvereisten.

4.2 Oprichting centraal huurwaarborgfonds

Decenniumdoelen 2017 vraagt dat er dringend werk wordt gemaakt van de fundamentele hervorming van het waarborgsysteem. Deze moet leiden tot de oprichting van een centraal huurwaarborgfonds. In afwachting moeten de achterpoortjes in de huidige wet alvast gesloten moeten worden.

4.3 Verbeterd aanbod van kwalitatief goede en betaalbare woningen

- Op de private huurmarkt kunnen eigenaars-verhuurders hun woning in vrijwillig sociaal beheer geven aan een sociale huisvestingsmaatschappij, een gemeente, een OCMW of een sociaal verhuurkantoor voor een overeengekomen prijs voor minstens 9 jaar en dit moet extra fiscaal aangemoedigd worden (bij vrijwillig sociaal beheer).
- Er moeten bevaks komen voor het oprichten van huurwoningen.
- De immobiëlesector moet kansen bieden aan mensen in armoede. Deze bedrijven moeten een deontologische code aannemen waardoor ze geen mensen discrimineren.

4.4 Bannen van buiten overnachten van thuislozen tegen 2015

De federale regering moet, in samenwerking met gewesten en gemeenschappen, een ruime strategie ontwikkelen tegen thuisloosheid. Zij moet gevolg geven aan de resolutie van 26 maart 2008 van het Europese parlement zodat het buiten moeten overnachten van thuislozen kan beëindigd worden.

4.5 Energiebesparende maatregelen

- De overheid dient een sociaal recht op energie voor iedereen te garanderen. Dat recht op energie veronderstelt een gegarandeerde leefbare minimumlevering van elektriciteit, gas en water.
- De meeste energiebesparende maatregelen en stimuli bereiken nog te weinig de zwakke sociale groepen voor wie ze bij uitstek bedoeld zijn. Decenniumdoelen 2017 pleit daarom voor een efficiënt, overzichtelijk en toegankelijk sociaal energiebeleid in samenwerking met alle lokale, provinciale en regionale overheden. Maatregelen moeten beter op elkaar afgestemd worden en waar nodig verder geconcretiseerd worden. Zo moet de opdracht van de OCMW's om maatregelen te nemen in het kader van het preventief sociaal energiebeleid verder worden uitgewerkt. OCMW's krijgen de uitdrukkelijke opdracht maatregelen te nemen van individuele aard bijvoorbeeld doorlichting van de woning of informatieverstrekking over het sociaal tarief. Ook collectieve opdrachten zoals vorming aan cliënten over energieverbruik en gezinsbudget moet tot hun opdracht behoren.

5. Stimulansen voor maatschappelijke participatie van mensen in armoede

Door een gebrek aan startkansen hebben mensen in armoede minder inzicht, minder kansen en mogelijkheden om hun levensprojecten waar te maken. Het belang van sociale netwerking kan niet onderschat worden. Mensen met een vreemde afkomst verdienen speciale aandacht. Zij worden nog voortdurend geconfronteerd met discriminatie en uitsluiting. Wij formuleren vier aandachtspunten voor de federale regering om de participatie van mensen in armoede te bevorderen.

5.1 Ondersteunen en versterken van de inspraakprocedures van mensen in armoede

- Een beleid dat armoede wil uitbannen, houdt rekening met de knelpunten, ervaringen en beleidssuggesties van mensen in armoede. De federale overheid dient voldoende kansen en middelen te voorzien om mensen te betrekken en te laten participeren aan het beleid. Het is van belang een proces op te zetten waarin begeleiding en vorming van mensen in armoede centraal staat.
- De huidige vormen van participatie bij het opstellen en opvolgen van het NAP Sociale Inclusie en bij de tweejaarlijkse verslagen van het Steunpunt ter bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, dienen versterkt en uitgebreid te worden naar andere federale adviesraden.
- De federale overheid kan de participatie en betrokkenheid op lokaal niveau stimuleren. Vooral het ondersteunen van cliënten bij het OCMW om te komen tot kwaliteitsvolle participatie en inspraak, is belangrijk. Overeenkomsten voor procesmatige vorming en begeleiding kunnen worden vastgelegd in de vorm van convenants met derden, bijvoorbeeld met verenigingen waar armen het woord nemen, buurtwerkingen, ...

5.2 Erkennen en stimuleren van het vrijwilligerswerk als een belangrijke stap in het activeren van mensen in armoede binnen de samenleving

Het verenigingsleven en het vrijwilligerswerk hebben heel wat te bieden. Het vrijwilligerswerk, dat zich afspeelt in verenigingen, clubs, buurthuizen,... is van groot maatschappelijk belang en biedt heel wat meerwaarde. Bovendien biedt het belangrijke informele leer- en ontwikkelingskansen, kunnen mensen vaardigheden en competenties ontwikkelen via het vrijwilligerswerk, ook mensen die niet aan de bak komen op de arbeidsmarkt.

Vrijwilligerswerk kan een antwoord bieden op de al te eenzijdige economische en/of arbeidsmarktgerichte benadering van activering naar werk.

Ook bij mensen in armoede bestaan er vaak nog drempels tot het vrijwilligerswerk, terwijl dit toegankelijk zou moeten zijn voor iedereen. Zowel administratieve drempels (RVA, OCMW) moeten weggewerkt worden, als specifieke sociale, culturele en/of psychologische drempels. De groep mensen in armoede zijn thans nog ondervertegenwoordigd in het vrijwilligerswerk.

De overheid kan deze verenigingen en organisaties meer impulsen geven om mensen in armoede kansen te bieden tot vrijwilligerswerk, o.a. door extra aandacht en/of ondersteuning te bieden op het vlak van begeleiding en integratie binnen het vrijwilligerswerk.

Zo willen ook vreemdelingen graag vrijwillig hun steentje bijdragen. Maar door het uitblijven van een KB (ter uitvoering van de vrijwilligerswet) heeft een specifieke groep buitenlandse vrijwilligers geen toegang tot vrijwilligerswerk. Principeel wil het vrijwilligerswerk een brede toegang tot het vrijwilligerswerk.

Dergelijke regeling moet het laagdrempelige en spontane karakter van het vrijwilligerswerk vrijwaren, zonder de verantwoordelijkheid van de organisaties te verzwaken, zonder sancties en/of controles. De vrijwilligerswet biedt immers garanties tot controle en optreden tegen mogelijk misbruik.

We willen openlijk kiezen voor vrijwillige inzet voor en door iedereen, zonder onderscheid.

5.3 Initiatieven om de beeldvorming over armoede te verbeteren

De gangbare opvattingen over mensen in armoede zijn weinig hoopgevend: financieel wangedrag en gebrek aan inzet en wilskracht worden in de media te vaak aangegeven als de belangrijkste oorzaken om in armoede te belanden, terwijl praktijk en onderzoek dit tegenspreken. De overheid, de media en andere belangrijke spelers in de samenleving moeten initiatieven nemen om het armoedeprobleem meer inzichtelijk te maken en zo de beeldvorming over armoede te wijzigen. Goede voorbeelden hiervan zijn Uit de Marge en Bindkracht.

5.4 Stimuleren van het brede middenveld om aansluiting te vinden met mensen in armoede

Eén van deze belangrijke spelers op vlak van samenleven is het brede middenveld. Het is noodzakelijk dat er aansluiting wordt gevonden met mensen in armoede.

5.5 Sociale tarieven voor netwerkverbindingen.

Decenniumdoelen 2017 vraagt sociale tarieven voor netwerkverbindingen.

Voor meer informatie:

Kristel De Vos
Beleidsmedewerker Decenniumdoelen 2017
0473/78.35.97
Kristel.devos@welzijnszorg.be

Anny Vermeersch
Coördinator Decenniumdoelen 2017
0474/25.48.80
anny.vermeersch@decenniumdoelen.be
www.decenniumdoelen.be

25/05/2010

